

въ една отъ най-отдалеченитѣ български покрайнини. Въ църквата св. Архангелъ Михаилъ (*ὁ Ταξιάρχης τῆς Μητροπόλεως*) въ гр. Костуръ ¹⁰³⁾, на западната стена, при входа, сж представени архангелитѣ Михаилъ и Гавриилъ. Занимливо е изображението на дѣсно отъ входа. Архангелъ Михаилъ, изправенъ, държи въ ржката си голъ мечъ. При нозетѣ му се виждатъ образитѣ на двама молители (общи размѣри вис. 1·15, шир. 1·80 м.). На лѣво се намира правъ младъ мжжъ, въ положение на молитва, леко обѣрнатъ къмъ светеца. Той има продълговато лице, правиленъ носъ, дълга черна коса, низко остригана брада, мустаци и черни очи. Отгоре е облѣченъ съ дълга одежда съ червенъ цвѣтъ (пурпурна далматика?), но безъ ржкави. Отдолу се съзира друга одежда съ свѣтло зеленъ цвѣтъ. По ржкавитѣ на дрехата сж изобразени едноглави орли, обградени въ кръгове (т.н. *ἐξέμπλια*) ¹⁰⁴⁾. Презъ

¹⁰³⁾ Описание на тази църква вж. у Αναστ. Κ. Ορλανδος, Βυζαντινα μνημεια τῆς Καστορίας (Αθῆναι 1939), pp. 61—106. Общо, ако и пристрастно изложение на общата история на града Костуръ е дадено отъ Θ. Φ. Παπακωνσταντῖνος, Η Καστορία. Γεωγραφία-ιστορία-τεχνή (Αθῆναι 1930). Тази църква се намира въ южната частъ на града, на височината близо до днешната нова митрополия. Размѣритѣ ѝ сж малки (8·75 м. дължина, 8·94 ширина). Северната ѝ стена е била престроивана, за да се разшири храмътъ. Предполага се, че първоначалната постройка на църквата е била съградена презъ XI в. (вж. Ορλανδος, op. c., p. 106). По-късно, въ различни времена, сж били добавяни вътрешни и външни украси. Живописътъ вътре е наредена въ четири отдѣлни пояса. На първия (най-низкия) поясъ сж изобразени нѣколко светци — свв. Прокопий, Несторъ, Теодоръ Стратилатъ, Теодоръ Тиронъ, Димитрий и др. На абсидата е изобразена Богородица (вж. образа у Ορλανδος, op. c., p. 76 fig. 54). Занимливо е изображението на Успение Богородично (Ορλανδος, op. c., p. 78 sqq., figg. 55, 56), въ което има отразени антични похвати за изобразяване на душата на покойникъ като пеленаче (*βρέφος*). На лѣвата странична колона до олтара е билъ изобразенъ св. Климентъ Охридски (ср. Ορλανδος, op. c., pp. 84), редомъ съ св. Ахилъ Лариски. Сега този образъ е замазанъ преднамѣрено съ дебелъ пластъ хоросанъ и едва личи. Образътъ, доколкото може да се разпознае, е твърде условенъ и безъ индивидуални особености. Свв. Климентъ и Ахилъ сж изобразени, сжщо въ твърде условна форма, и въ църквата св. Атанасий (XIV в.), гдето е представенъ, изглежда, и св. Кирилъ (за тази църква вж. описание то у Ορλανδος, op. c., p. 147 sqq.; образитѣ, p. 154 fig. 109). Църквата св. Архангелъ Михаилъ е била поправена презъ XIV в., за което свидетелствува единъ надписъ (ib., p. 97 sqq.). На южната външна стена презъ по-късно време сж били добавени нѣкои стенописи (ib., p. 99 sqq.).

¹⁰⁴⁾ Ορλανδος, ib., p. 104, припомня, че това сж т. н. одежди отъ тъканъ αἰτοῖ или αἰτέρια.